

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

ISSN 2385-8826

UČITELJEV GLAS

Priloga revije
Vzgoja in izobraževanje
letnik III, številka 2, 2016

Izdajatelj in založnik
Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Predstavnik
dr. Vinko Logaj

Uredniški odbor
dr. Zora Rutar Ilc,
dr. Ada Holcar Brunauer, ddr. Barica
Marentič Požarnik, Urška Margan,
dr. Alenka Polak, dr. Sonja Pečjak,
dr. Justina Erčulj, dr. Robert Kroflič

Odgovorna urednica
dr. Zora Rutar Ilc

Urednica založbe
Damijana Pleša

Jezikovni pregled
Mira Turk Škraba

Naslov uredništva
Zavod RS za šolstvo, Poljanska c. 28,
1000 Ljubljana
Zora.rutar-ilc@zrss.si
Vzgoja.izobrazevanje@zrss.si
www.zrss.si

Oblikovanje
Kofein dizajn, d. o. o.

Priprava in tisk
Design Demšar, d. o. o.
Present, d. o. o.

Detajl na naslovnici
Julija Lambergar

Naklada
720 izvodov

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo,
2016

Vse pravice pridržane. Brez založnikovega pisnega
dovoljenja ni dovoljeno nobenega dela revije na
kakršen koli način reproducirati, kopirati ali kako
drugače razširati. Ta prepoved se nanaša tako
na mehanske (fotokopiranje) kot na elektronske
(snemanje ali prepisovanje na kakršen koli pomnilniški
medij) oblike reprodukcije.

Razvoj zmožnosti otrok s posebnimi potrebami – utopija ali realna možnost?

Mag. Simona Rogič Ožek,
*prof. soc. ped., koordinatorica
skupine za otroke s posebnimi
potrebami, Zavod Republike
Slovenije za šolstvo*

Vsi, ki se tako ali drugače intenzivno ukvarjamo z vzgojo in izobraževanjem otrok s posebnimi potrebami, se vsak dan soočamo s pojmi, kot so integracija, inkluzija, razvoj zmožnosti, otrokova največja korist, prilagoditve, individualizirani program, socialna vključenost, doseganje standardov znanja, preusmeritev v drug program idr.

Področje vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami svoje dejavnosti med drugim usmerja v razvoj otrokovih zmožnosti. Vse otroke je treba podpreti pri razvoju njihovih zmožnosti, vendar je podpora zmožnosti otrok s posebnimi potrebami še posebej izziv takrat, ko njihove zmožnosti ne omogočajo doseganja standardov, ki so značilni za program, v katerega so otroci vključeni. Ob tem se postavlja vprašanje, ali v primeru, ko otrok ne dosega več standardov znanja, ni več možnosti za razvoj njegovih zmožnosti?

Kako podpreti razvoj otrokovih zmožnosti znotraj programa? Mar ni prav to opis tako zaželene inkluzije? Inkluzija podpira otrokove zmožnosti in ohranja njegovo identiteto. Kje in s kom skupaj? V kakšnem okolju naj bi potekal razvoj otrokovih zmožnosti in kako? In seveda – kar je najpomembnejše – katerih zmožnosti? Kognitivnih, socialnih, osebnostnih, zmožnosti za samostojno življenje, zmožnosti za socialno vključevanje?

Ko razmišljamo o zmožnostih otrok, ne moremo mimo pomisleka, da vseh zmožnosti ne vrednotimo enako. Ali ni v naši šoli še vedno kognitivna zmožnost otrok najbolj dragocena, najbolj pomembna? Ali smo zmožni videti širše, celostno in večplastno?

Koncepti, smernice, navodila in vsakdanje izkušnje pri delu z otroki s posebnimi potrebami ter ne nazadnje tudi usmeritve OECD-ja, nam nakazujejo, da je treba pri otrocih podpreti emocionalne in socialne veščine, ne samo akademskega znanja. Kako smo uspešni pri tem? Kako pomembno je to za nas? Kako sistematično razvijamo ta področja? Kje predvsem?

Sistem vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami v Sloveniji zaznamuje veliko število različnih programov, kar je posledica dobrega diferenciranja različnih potreb in značilnosti otrok. Nekateri programi imajo zelo dobro razvite strategije za razvoj otrokovih celostnih zmožnosti in izvajajo kakovostne dejavnosti za podporo emocionalnih in socialnih veščin pri otrocih s posebnimi potrebami. Zdi se, da program tako imenovane redne šole temu področju posveča manj pozornosti. Pozornost je bolj usmerjena na akademsko znanje, torej usvajanje znanj s področja posameznih znanstvenih disciplin. Tako ni središče otrok s svojimi biološkimi, psihološkimi, socialnimi in osebnostnimi značilnostmi, temveč so v ospredju standardi znanja posameznega šolskega predmeta, ne otrokove celostne zmožnosti, ampak samo del njih. Če želimo govoriti o inkluziji, je to premalo. Če inkluzija podpira otrokove zmožnosti in ohranja njegovo identiteto, koliko lahko na primer zmožnosti gluhega, slepega, gibalno oviranega otroka, otroka s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, otroka z avtističnimi motnjami in ne nazadnje otroka z motnjami v duševnem razvoju, podpremo v okolju, ki je za središče svojega zanimanja postavilo standarde znanja posameznih znanstvenih disciplin? Vsekakor lahko razloge za težave pri uresničevanju inkluzivnega koncepta izobraževanja v Sloveniji iščemo tudi v tem osnovnem paradigmatnem razkoraku.

Ne glede na to se vsakdanja pedagoška praksa lahko uspešno izogne opisanemu razkoraku in pokaže, da vidi otroka kot celostno človeško bitje. Pri tem seveda neizogibno naleti na nekatere težave in ovire. Opis premoščanja nekaterih težav si lahko preberete v nadaljevanju. Tem primerom je treba prisluhniti, jim dati možnost in priložnost, da pokažejo svoje izvedbene rešitve, ki so nastale v včasih nezavidljivih okoliščinah. To so koraki k uresničevanju inkluzivnega koncepta izobraževanja. Zbrali smo jih z upanjem, da bodo spodbudili še koga, da bo stopil po poti podpore razvoja celostnih zmožnosti otrok s posebnimi potrebami.

≈ **Kazalo**

2 **Razvoj zmožnosti otrok s posebnimi potrebami – utopija ali realna možnost?**

Mag. Simona Rogič Ožek

4 **Kako lahko s pomočjo simbolne igre spodbujamo razvoj predšolskega otroka z avtističnimi motnjami?**

Sergeja Zemljarič

10 **Primer dobre prakse na področju inkluzije učenke z avtizmom v osnovni šoli**

Petra Kampl Petrin

17 **Zgodnja obravnava otrok z govorno-jezikovnimi motnjami**

Mag. Smiljana Valcl

21 **Primeri dobrih praks na področju inkluzije učencev in dijakov s posebnimi potrebami**

Patricija Haler

25 **Uspehi in neuspehi inkluzije gluhih in naglušnih otrok**

Dušan Kuhar

29 **Tolmač slovenskega znakovnega jezika – most med svetovoma za otroke v integraciji**

Nataša Kordiš, Sabina Pokovec, Natalija Rot